

Rapport aan
Stichting ARK
te Nijmegen
inzake de jaarrekening 2019

Inhoudsopgave

	Pagina
BESTUURSVERSLAG	
Bestuursverslag	3
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	
Geconsolideerde balans per 31 december 2019	11
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2019	13
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening	14
Toelichting op de geconsolideerde balans	18
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2019	26
ENKELVOUDIGE JAARREKENING	
Enkelvoudige balans per 31 december 2019	32
Enkelvoudige verkorte winst-en-verliesrekening over 2019	34
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening van de enkelvoudige jaarrekening	35
Toelichting op de enkelvoudige balans	37
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2019	45
OVERIGE GEGEVENS	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	47
BIJLAGEN	
1. Bijlage 1: Geconsolideerde begroting	52
2. Bijlage 2: Bestemmingsfonds	53
3. Bijlage 3: Bestuur en nevenfuncties	54

Bestuursverslag

Stichting ARK, Nijmegen

BESTUURSVERSLAG

Behorend bij de jaarrekening 2019

1. ARK Natuurontwikkeling
2. Verantwoording Raad van Toezicht en bestuur
3. Toelichting bij de financiën 2019
4. Opmerkelijke ontwikkelingen binnen projecten
5. Verantwoording overig
6. Actuele ontwikkelingen na balansdatum

1. ARK Natuurontwikkeling

Op 23 juni 1989 is Stichting ARK opgericht. In de statuten is als doelstelling vastgelegd: natuur- en landschapsontwikkeling, op basis van natuurlijke processen en ten dienste van de samenleving. Op 16 april 2015 zijn de statuten van Stichting ARK geactualiseerd.

Stichting ARK heeft een 100% deelneming in ARK Projecten BV. ARK heeft geen winstdoelstelling; de organisatie streeft naar continuïteit.

ARK Natuurontwikkeling verlegt samen met anderen grenzen voor wilde natuur. ARK werkt aan uitgestrekte, robuuste en dynamische natuurgebieden, waar natuurlijke processen hun gang mogen gaan. Economische en maatschappelijke inbedding van natuur vindt ARK essentieel en krijgt daarom aandacht in de projecten. ARK werkt zoveel mogelijk praktijk- en uitvoeringsgericht. We willen laten zien wat er kan. ARK treedt ook op als eigenaar en beheerder van gronden. Permanent eigendom en beheer is echter geen doel; ARK draagt de gronden en het beheer na de eerste jaren over aan partners.

2. Verantwoording Raad van Toezicht en bestuur

De Raad van Toezicht van ARK Natuurontwikkeling heeft aan de directie opdracht verleend voor controle van de jaarrekening door een Registeraccountant van Konings & Meeuwissen te Beuningen. De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en in overeenstemming met artikel 17-b van het reglement van het CBF-keur en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (650). Op basis van de jaarrekening, het bestuursverslag en de goedkeurende verklaring van de Register Accountant verleent de Raad van Toezicht goedkeuring aan de jaarrekening 2019 en decharge aan de directie voor de verantwoording over 2019.

ARK heeft een directie en een Raad van Toezicht. Leden van de Raad van Toezicht en directieleden worden benoemd door de Raad van Toezicht. De directie is belast met het besturen van de organisatie. De directie wordt gevormd door Jos Rademakers. De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden: Chris Kalden voorzitter, Tim Slager, Clarisse Buma, Han Olff, Henriëtte Masselink en Jan Ernst de Groot. Conform de statuten is de zittingsduur van een lid van de Raad van Toezicht drie jaar en is verlenging mogelijk met twee perioden van drie jaar. Indien bij het aftreden van een lid de vacature nog niet is voorzien, kan de periode met maximaal een jaar worden verlengd.

Stichting ARK, Nijmegen

ARK kent een profiel voor leden van de Raad van toezicht. Daarin is onder andere opgenomen dat:

- Leden van de Raad zijn onafhankelijk en integer en hebben geen onverenigbare functies of tegenstrijdige belangen.
- Ieder lid wordt voorgedragen op basis van zijn of haar potentiële bijdrage in termen van kennis, ervaring en bekwaamheid in een of meerdere van de hieronder genoemde gebieden: management en organisatie; bestuur in (semi-)publieke sector; duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord handelen/ondernemen; marketing en communicatie, inclusief social media; human resources en management development; financiën en risicobeheer; kennis van en ervaring met nationale en internationale ontwikkelingen op het gebied van natuurbescherming en natuurontwikkeling.

In 2019 heeft de Raad van Toezicht vijfmaal vergaderd. In april zijn de jaarrekening en het jaarverslag 2018 goedgekeurd. In oktober zijn de halfjaarrapportage en halfjaarcijfers 2019 besproken. In november heeft de raad goedkeuring verleend aan het jaarplan en de begroting 2020.

Bij de jaarcijfers en halfjaarrapportage is tevens toegezien op de grondportefeuille van ARK in relatie tot doelen en risico's.

In 2015 heeft de Raad van Toezicht een auditcommissie ingesteld. De auditcommissie bestaat uit 2 leden van de Raad van Toezicht. Met ingang van september 2015 wordt deze ingevuld door Chris Kalden en Tim Slager. De auditcommissie doet 2 maal per jaar verslag van haar bevindingen. In april 2019 heeft de auditcommissie de jaarrekening en managementletter besproken met de registeraccountant, en verslag gedaan aan de Raad van Toezicht. In november heeft de auditcommissie de financiële rapportage en het risicomanagement met de directie besproken en hierover verslag gedaan.

3. Toelichting op de financiën

Resultaat en reserves

Over 2019 is een resultaat behaald van -/- € 28.541. Dit bedrag wordt geheel ten laste gebracht van de Algemene Reserve.

De oorzaak van het negatieve bedrijfsresultaat is dat er minder directe uren ten laste van de projecten kon worden gebracht.

Aangezien ARK de jaarverslaglegging volgens de richtlijnen 650 verricht, moeten de subsidie-ontvangsten ten gunste van het jaar geboekt te worden waarin de subsidie is ontvangen. In het boekjaar niet bestede subsidies worden opgenomen onder de overlopende passiva. Dit betreffen de subsidies waarop een terugbetalingsverplichting bestaat wanneer de gelden nog niet besteed zijn. Wanneer er sprake is van niet bestede subsidies waarvoor geen terugbetalingsverplichting bestaat, worden de bedragen die nog niet besteed zijn toegevoegd aan het bestemmingsfonds.

Stichting ARK, Nijmegen

Besteed aan doelstellingen

De projectkosten in het jaarverslag zijn als volgt opgebouwd:

Aankoop gronden	€ 11.226.713
Inzet Ark	€ 1.524.442
Werk derden	€ 2.285.933
Totaal	€ 15.037.088
	=====

In de begroting 2019 was € 16,5 miljoen opgenomen aan kosten voor projecten.

In 2019 is € 15,5 miljoen daadwerkelijk als baten verantwoord, terwijl € 16,9 miljoen baten begroot waren.

Een toelichting van de belangrijkste ontwikkelingen en ontvangsten en uitgaven van de projecten zijn vermeld onder ontwikkeling projecten.

Het eigen vermogen is in 2019 toegenomen met € 9,1 miljoen. De verklaring hiervan is dat het grondfonds is toegenomen met € 8,1 miljoen en het bestemmingsfonds is toegenomen met € 0,9 miljoen, als gevolg van vooruit ontvangen baten. Het bestemmingsfonds bestaat uit gelden die in of voor 2019 zijn ontvangen en verantwoord voor het uitvoeren van (doorlopende) projecten. De middelen in het bestemmingsfonds komen ten goede aan uitvoering van doorlopende projecten in 2020 en volgende jaren. De toename van het grondfonds is grotendeels te verklaren door aankoop van gronden in het project "Brabants Goud voor Het Groene Woud" en het project "Maashorst".

De toename in de materiële vaste activa van € 9,3 miljoen naar € 17,5 miljoen is grotendeels te verklaren door aankopen van gronden.

De gronden zijn in tijdelijk bezit van ARK Natuurontwikkeling.

Personeel, stagiaires en vrijwilligers

Het aantal FTE is afgenomen van 25 fte in 2018 naar 23 fte in 2019. In 2019 werkten gemiddeld 29 personeelsleden bij ARK.

Het ziekteverzuim 2019 was 6,2 %. Dit is een stijging ten opzichte van 2018 (5,4 %). In 2017 lag het verzuim op 4,7 %. Het ziekteverzuim is al enkele jaren relatief hoog en te wijten aan langdurig ziekteverlof van enkele medewerkers.

De personeelskosten zijn € 100.000 lager dan begroot. De verklaring is dat de begroting voor sociale lasten te hoog was beraamd. Hierdoor waren de werkelijke kosten € 109.000 lager dan de begroting.

ARK heeft in 2019 bij meerdere projecten met vrijwilligers gewerkt. Vrijwilligers waren actief bij het verzorgen van veldlessen, struintochten en voor monitoring. ARK verzorgt opleiding voor de vrijwilligers, begeleiding bij uitvoering van de activiteiten en planning van het werk.

Stichting ARK, Nijmegen

Kosten voor beheer en administratie

De kosten voor beheer en administratie waren per saldo € 15.000 lager dan de begroting. Er is € 16.000 minder uitgegeven aan huisvesting en er is € 12.000 minder uitgegeven aan kantoor- en automatiseringskosten. Aan advieskosten is € 13.000 meer uitgegeven.

4. Opmerkelijke ontwikkeling binnen projecten

Als belangrijkste ontwikkelingen met een betekenisvol effect op de jaarcijfers moeten genoemd worden:

Delta & Rivieren projecten

ARK werkt al geruime tijd samen met het WWF-Nederland (WWF) en heeft een aantal projecten langs de rivieren en in de delta van Nederland een samenwerkingscontract afgesloten. In 2019 is met het WWF wederom een driejarig contract afgesloten voor de realisering van projecten langs de rivieren en in de delta waarbij WWF en ARK samenwerken. De jaarlijkse werkbegroting is € 350.000 totaal, waarvan € 260.000 WWF bijdrage en € 90.000 ARK bijdraagt.

Noordzee projecten

Met WWF is in september 2019 ook een éénjarig contract Levende Noordzee afgesloten wederom met projecten waar beide organisaties aan gaan werken: Schelpdierbanken, Haaïen&Roggen en Wilde Noordzee voor projecten. De plannen liggen er om ook voor deze projecten een meerjarige samenwerkingsovereenkomst af te sluiten. De financiële omvang van de overeenkomst moet nog worden bepaald.

Gebiedsontwikkelingsprojecten

Afronding gebiedsontwikkeling Limburg

In augustus 2019 is de definitieve subsidiebeschikking van het Limburgse meerjarenprogramma pMJP ontvangen. Het project is op 31 december 2019 definitief afgesloten, na terugkoop van 59.36.53 ha niet als natuur begrensde hectares van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. Het gehele projectresultaat (liquide en grond) zal, conform de in het verleden herhaaldelijk gedane toezeggingen, geïnvesteerd worden voor de ontwikkeling van natuur in het Kempen-Broek en Drielandenpark.

Maashorst

De belangrijkste ontwikkeling in 2019 is de afronding van het project welke formeel liep van 28 oktober 2013 tot en met 28 oktober 2019. Omdat op het laatste moment gronden konden worden aangekocht kreeg ARK toestemming om deze gronden te verwerven indien de afronding voor 31-12-2020 kon worden gerealiseerd. Om die reden waren de uitgaven € 1.735.000 hoger dan begroot en aan de inkomsten € 1.699.000 hoger. Aangezien de financiële afwikkeling na balansdatum heeft plaatsgevonden is de uitkomst vermeldt onder ontwikkelingen na balansdatum.

Stichting ARK, Nijmegen

Eiland van Weert

Werkzaamheden voor Eiland van Weert zijn sterk vertraagd door de benodigde natschade overeenkomst tussen provincie Limburg en Natuurmonumenten. Deze was nodig voor het verkrijgen van de watervergunning voor de omlegging van de Raam. Om die reden waren de uitgaven € 1.126.000 lager dan begroot en de inkomsten € 298.000 lager.

Brabants Goud voor het Groene Woud

ARK is in januari 2019 gestart met het eigenstandig ontwikkelen van de natuur in het Midden-Brabantse Groene Woud. Met instemming van de provincie Noord-Brabant treden wij op als de 'trekker' van de gebiedsontwikkeling in de Geelders, het Dommeldal, langs de Groote Beerze en het gebied Sompen en Zooislagen. Onze initiële inzet van de aankoop van 50 ha/jr hebben wij in het eerste jaar meer dan weten te verdubbelen. Om die reden zijn de uitgaven € 2.403.000 hoger dan begroot. In 2019 zijn 2 externe financieringen verkregen van totaal € 3.815.631 om de grondaankopen te financieren.

Gebiedsontwikkeling Ooijse Graaf

De uitgaven waren € 639.000 lager dan begroot. Oorzaak was de afwachting van aanvullende subsidieaanvragen die eind 2019 zijn toegekend. Uitvoering zal dan ook in 2020 plaatsvinden. Om die reden zijn de inkomsten € 889.000 lager.

Geuldal/Gulpdal

Eind 2019 is gestart met de werkzaamheden. Er zijn al meer dan 200.000 bomen aangeplant, drainages verwijderd en vele graften hersteld. Omdat de werkzaamheden pas aan het eind van 2019 zijn begonnen zijn de uitgaven € 459.000 lager dan begroot.

POP-subsidies

Ten behoeve van de diverse POP projecten zijn in 2017 subsidies toegekend. Echter door vertraging in de uitvoering is € 1.309.000 minder uitgegeven. Bij de opbrengsten is om die reden € 1.627.000 minder in rekening gebracht dan begroot.

Overige projecten

Geen Bleu Rhine Alliance

In 2019 is verlenging van de projectduur aangevraagd en toegekend. Het project zal niet in april 2020 afsluiten maar in december 2020. Dit geeft meer ruimte om de resultaten van het project goed te kunnen behalen. Het organiseren van een slotevent kan op deze manier beter voorbereid worden maar met name de vismonitoring heeft een seizoen extra gekregen. Door de droogte in 2018 hebben vele onderzoeken stil gelegen.

Stichting ARK, Nijmegen

5. Verantwoording overig

Effectiviteit en efficiency

De begroting en het werkplan 2019 zijn opgesteld als uitwerking van het Meerjarenplan 2019-2022.

In detail worden projecten uitgewerkt in een projectbegroting en projectplan. De begroting en het plan worden opgesteld door projectteams onder leiding van een door de directie aangewezen projectleider. De directie besluit over de budgetten die ARK vanuit eigen middelen investeert in een project. Alle projecten met externe financiering worden inhoudelijk en financieel verantwoord aan opdracht- en subsidiegevers, veelal voorzien van een controleverklaring. In 2017 is ARK overgegaan op interne financiële maandrapportages. Onderdeel hiervan is de maandelijkse urenadministratie. Projectoverzichten worden per kwartaal gemaakt en eventueel besproken met de desbetreffende projectleider waar nodig.

Belanghebbenden

Belanghebbenden van ARK zijn opdrachtgevers, subsidieverleners, partners, omwonenden van en belanghebbenden bij projecten en eigen medewerkers.

Opdrachtgevers en subsidieverstrekkers worden geïnformeerd en betrokken volgens de met hen overeengekomen wijze van rapporteren en consulteren. Dit zijn onder andere voortgangsrapportages, eindverslagen en -afrekeningen.

Partners zijn betrokken bij het opstellen en uitvoeren van werkplannen en met hen wordt projectgewijs de voortgang geëvalueerd.

Omwonenden en belanghebbenden worden geïnformeerd en geraadpleegd per project, conform het communicatieplan en wanneer nodig aanvullend.

Voor eigen personeel houdt ARK jaarlijks ARK-dagen, heeft ARK een digitale nieuwsbrief en een meerdaags werkbezoek in Nederland. Daarnaast wordt gewerkt met een intranet voor informatie over algemene ARK-zaken en specifieke informatie over projecten.

Een klachtenprocedure is opgenomen op de website.

6. Actuele ontwikkelingen na balansdatum

Corona

De Corona-epidemie die begin maart 2020 Nederland heeft bereikt heeft ook consequenties voor ARK. Enerzijds worden het doelbereik en de voortgang van onze projecten ernstig geremd. Anderzijds leiden het gedwongen thuiswerken, de sluiting van de scholen en grotere kans op ziekteverzuim tot een lagere inzetbaarheid van de medewerkers op projecten. De gerealiseerde omzet op projecten neemt daardoor af.

Vanaf week 12 worden deze corona-verliesuren afzonderlijk geregistreerd. Bij een lange duur en ervan uitgaande dat de verloren uren niet alsnog worden gerealiseerd is een wezenlijk operationeel verlies voor 2020 te verwachten. Mogelijk zal hiertoe de continuïteitsreserve aangesproken moeten worden.

Green Blue Rhine Alliance

Inmiddels heeft het Euregiokantoor de mogelijkheid aangereikt om gebruik te maken van een tweede verlengingsperiode en de projectduur te verlengen tot 1 juli 2021. Deze optie wordt aangeboden door de uitbraak van het corona virus. De behoefte van verlenging is geïnventariseerd bij de partners en er moet nog een besluit genomen worden.

Limburg 2.0 Kempenbroek

Recent is met Natuurmonumenten een nieuwe Samenwerking Overeenkomst afgesloten over de gezamenlijke ontwikkeling en fondsenwerving van de extra hectares nieuwe natuur, waaronder de niet omgeklapte ha's, in Limburg.

De watervergunning voor de omlegging van de Raam is afgegeven en ligt nu ter inzage. De vertraging van deze vergunning zorgde voor vertraging in uitvoering van veel natuurwerken.

Recent is het na ca 10 jaar onderhandelen uiteindelijk gelukt om 18 ha grond, welke een cruciale ligging heeft in de Natte Natuur Parel Wijffelterbroek, te kopen.

Nyrstar heeft aangegeven het Duurzaam industrieterrein Cranendonk niet te gaan ontwikkelen, waardoor ook een groot deel van de compensatie-opgave wegvalt, welke door ARK zou worden geïnvesteerd rondom het Ringselven en in de vergroting van de Lozerheide. De provincie Brabant heeft aangegeven nog wel 1 miljoen op de begroting te hebben voor (verkleinde) uitvoer van de van maatregelen.

Het Brabants Goud voor het Groene Woud

Onze eerste subsidieaanvraag bij het GOB voor de Geelders is (€ 2,9m voor circa 50 ha) inmiddels goedgekeurd.

Trees For All heeft de overeenkomst voor € 300.000 positief in behandeling genomen. De financiering wordt verstrekt als het bestuur akkoord gaat.

Maashorst

Eind maart 2020 is het meerjarenprogramma Maashorst afgerond dat wij over de periode 28 oktober 2013 tot en met 28 oktober 2019 hebben uitgevoerd voor de Provincie Noord-Brabant en de 4 gemeenten Landerd, Bernheze, Oss en Uden. De door ons opgestelde verantwoording van de besteding van subsidiegelden (€ 8.112.991) is op 30 maart aan de Provincie en de 4 gemeenten ter goedkeuring voorgelegd.

ARK heeft de grondverwerving en het projectmanagement gerealiseerd binnen de vooraf vastgestelde normbedragen per ha. De netto besparing bedraagt € 654.701 (8,1%). Conform het contract zal de helft van dat bedrag de komende jaren door ARK geïnvesteerd worden in de Maashorst. De andere helft vloeit terug naar de subsidiegevers.

41 ha gerealiseerde nieuwe natuur worden in 2020 overgedragen aan de eindbeheerder. Van de 54 ha ruilgrond die ARK voor eigen risico heeft aangekocht heeft ARK op dit moment nog 12 ha in bezit.

Deze grond zal of worden doorverkocht aan de opvolger van ARK in de Maashorst of als ruilgrond voor andere projecten worden ingezet.

Nijmegen, april 2020

J.G.M. Rademakers,
directeur

Stichting ARK, Nijmegen

Geconsolideerde jaarrekening

Stichting ARK, Nijmegen

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(na resultaatverdeling)

ACTIVA

	31 december 2019		31 december 2018	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	17.420.476		9.278.100	
Inventaris	7.601		8.168	
Vervoermiddelen	23.310		36.841	
		17.451.387		9.323.109
Financiële vaste activa		1.020.768		1.051.469
VLOTTENDE ACTIVA				
Onderhanden projecten		5.707.710		263.759
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	149.318		218.078	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-		572	
Overige vorderingen en overlopende activa	126.783		218.056	
		276.101		436.706
Liquide middelen		5.608.384		10.733.516
		<u>30.064.350</u>		<u>21.808.559</u>

Stichting ARK, Nijmegen

PASSIVA

	<u>31 december 2019</u>		<u>31 december 2018</u>	
	€	€	€	€
GROEPSVERMOGEN		21.242.578		12.184.027
LANGLOPENDE SCHULDEN				
Onderhandse leningen		4.607.267		804.906
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	315.050		554.461	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	81.140		84.647	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>3.818.315</u>		<u>8.180.518</u>	
		4.214.505		8.819.626
		<u>30.064.350</u>		<u>21.808.559</u>

Stichting ARK, Nijmegen

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	Realisatie 2019 €	Budget 2019 €	Realisatie 2018 €
Baten			
Baten van subsidies van overheden	6.808.817	2.695.613	1.098.327
Baten Nationale Postcode Loterij	900.000	900.000	3.063.000
Baten van particulieren	29.195	25.000	26.774
Baten van organisaties zonder winstoogmerk	692.212	423.400	-
Geleverde diensten en producten	7.093.700	12.878.859	3.480.370
	<u>15.523.924</u>	<u>16.922.872</u>	<u>7.668.471</u>
Lasten			
Besteed aan doelstellingen	15.037.088	16.502.862	7.239.606
Kosten beheer en administratie	457.468	397.555	364.468
Wervingskosten	64.178	-	71.039
Overige bedrijfskosten	-	-	47.317
	<u>15.558.734</u>	<u>16.900.417</u>	<u>7.722.430</u>
Som der bedrijfslasten			
	<u>15.558.734</u>	<u>16.900.417</u>	<u>7.722.430</u>
Bedrijfsresultaat	-34.810	22.455	-53.959
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	6.269	7.800	10.564
	<u>6.269</u>	<u>7.800</u>	<u>10.564</u>
Netto resultaat	<u>-28.541</u>	<u>30.255</u>	<u>-43.395</u>
Resultaatbestemming			
Algemene reserve	-28.541		-
Continuïteitsreserve	-		-43.395
	<u>-28.541</u>		<u>-43.395</u>

Stichting ARK, Nijmegen

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting ARK is feitelijk en statutair gevestigd op Molenveldlaan 43, 6523 RJ te Nijmegen en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41050554.

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

Stichting ARK is opgericht op 23 juni 1989. Het doel van stichting ARK is het op basis van natuurlijke processen ontwikkelen van natuur en landschap ten dienste van de samenleving. Stichting ARK heeft een 100% deelneming in Ark Projecten B.V.. Stichting ARK heeft geen winstoogmerk.

Informatieverschaffing over schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening vormt de leiding van Stichting ARK zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De consolidatiegrondslagen

Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen van Stichting ARK.

De financiële gegevens van Stichting ARK en haar dochtermaatschappij Ark Projecten B.V. te Nijmegen zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting ARK.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 650, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, en in overeenstemming met het reglement CBF-keur.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Stichting ARK, Nijmegen

Grondslagen

Materiële vaste activa

Stichting ARK koopt gronden aan voor het ontwikkelen van nieuwe natuurgebieden. Voor de aankoop van deze gronden ontvangt Stichting ARK subsidies of financieringen. Het is de bedoeling dat deze gebieden tijdelijk bij Stichting ARK in eigendom blijven en op de lange termijn worden overgedragen. In bijzondere gevallen worden er opstallen gekocht.

Materiële vaste activa gebruikt voor structurele projecten en in gebruik voor de eigen organisatie worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur en zo nodig rekening houdende met bijzondere waardeverminderingen en eventuele restwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Stichting ARK in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen. Deze voorziening wordt allereerst in mindering gebracht op de vordering op de desbetreffende deelneming.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke in het algemeen gelijk is aan de nominale waarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Onderhanden projecten

De onderhanden projecten zijn gewaardeerd tegen de gerealiseerde projectkosten vermeerderd met toegekende bijdrage en verminderd met voorzienbare kosten en toegerekende opbrengsten.

De projectkosten omvatten de direct op het project betrekking hebbende kosten, de kosten die toerekenbaar zijn aan de projectactiviteiten en in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project.

Projectopbrengsten en projectkosten uit hoofde van onderhanden projecten worden als opbrengsten en kosten verwerkt in de staat van baten en lasten naar rato van de verrichte prestaties op balansdatum

Stichting ARK, Nijmegen

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de geconsolideerde staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Reserve:

Er wordt een continuïteitsreserve opgebouwd ter grootte van het brutojaarsalaris inclusief werkgeverslasten van alle werknemers tezamen.

Fondsen:

Het bestemmingsfonds heeft betrekking op gelden ontvangen van derden voor de uitvoering van projecten. In het bestemmingsfonds zijn met ingang van 2018 alleen gelden opgenomen waarvoor geen terugbetalingsverplichting bestaat.

Het projectenfonds heeft betrekking op gelden ontvangen van particulieren als gift voor uitvoering van projecten. De bestemming van deze middelen zal specifiek door Stichting ARK worden aangewend voor het realiseren van projecten.

Grondfonds:

Het grondfonds geeft de waarde aan van de aan grondaankopen bestede gelden van projecten waarvoor subsidie is verstrekt.

Algemene reserve:

Algemene reserves zijn alle reserves, andere dan de wettelijke reserves en de statutaire reserves.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Stichting ARK, Nijmegen

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De kosten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen. Tekorten welke hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Subsidiebaten

Volgens de richtlijnen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) dienen subsidieontvangsten ten gunste van het jaar geboekt te worden waarin de subsidie is ontvangen. In het boekjaar niet bestede subsidies worden via de verdeling van het overschot toegevoegd aan het bestemmingsfonds of verantwoord onder de overige schulden. Dit is afhankelijk van een eventuele terugbetalingsverplichting van de subsidie.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de geschatte economische levensduur/verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Stichting ARK, Nijmegen

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

	Bedrijfsge- bouwen en - terreinen	Inventaris	Vervoer- middelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019				
Aanschafwaarde	9.278.100	69.629	80.218	9.427.947
Cumulatieve afschrijvingen	-	-61.461	-43.377	-104.838
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>9.278.100</u>	<u>8.168</u>	<u>36.841</u>	<u>9.323.109</u>
Mutaties				
Investerings	12.687.533	2.408	-	12.689.941
Afschrijvingen	-	-2.975	-9.474	-12.449
Desinvesteringen	-4.545.157	-	-15.340	-4.560.497
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	-	11.283	11.283
Saldo mutaties	<u>8.142.376</u>	<u>-567</u>	<u>-13.531</u>	<u>8.128.278</u>
Stand per 31 december 2019				
Aanschafwaarde	17.420.476	72.037	64.878	17.557.391
Cumulatieve afschrijvingen	-	-64.436	-41.568	-106.004
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>17.420.476</u>	<u>7.601</u>	<u>23.310</u>	<u>17.451.387</u>
			<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
			€	€
Financiële vaste activa				
Overige vorderingen			<u>1.020.768</u>	<u>1.051.469</u>

Stichting ARK, Nijmegen

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Overige vorderingen		
Waarborgsommen	63.400	7.800
Lening u/g Ronhai B.V.	-	60.000
Lening de heer Veerkamp en mevrouw Bosman	152.500	162.500
Te ontvangen SKNL subsidies	<u>804.868</u>	<u>821.169</u>
	<u>1.020.768</u>	<u>1.051.469</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€

Lening u/g Ronhai B.V.

Boekwaarde per 1 januari	60.000	80.000
Aflossing in boekjaar	<u>-60.000</u>	<u>-20.000</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>-</u>	<u>60.000</u>

Dit betreft een in 2015 verstrekte geldlening met een hoofdsom van € 100.000. De rente bedraagt 3,8% op jaarbasis en de aflossing bedraagt € 20.000 per jaar met ingang van 15 juni 2017. Als zekerheid is het hypotheekrecht op een registergoed te Kekerdom verkregen. In 2019 is de lening in zijn geheel afgelost en is de zekerheid vrijgegeven.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€

Lening de heer Veerkamp en mevrouw Bosman

Boekwaarde per 1 januari	162.500	172.500
Aflossing in boekjaar	<u>-10.000</u>	<u>-10.000</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>152.500</u>	<u>162.500</u>

Op 2 april 2015 is de Zeetoren te hoek van Holland verkocht voor € 190.000. Aan koper is een lening verstrekt ter grootte van de koopsom. De rente bedraagt 3,8% op jaarbasis en de maandelijkse aflossing bedraagt € 833.33 met ingang van 1 april 2016.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Waarborgsommen</u>		
Boekwaarde per 1 januari	7.800	8.400
Verstreking in boekjaar	56.000	-
Aflossing in boekjaar	<u>-400</u>	<u>-600</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>63.400</u>	<u>7.800</u>

Dit betreft een rentedepot inzake de lening van Stichting Groenfonds van € 56.000, waarborgsommen voor brandstofpassen ter grootte van € 2.400 en daarnaast een waarborgsom voor de huur van € 5.000. (2018: brandstofpassen € 2.800 en huur € 5.000).

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Te ontvangen SKNL subsidies</u>		
Boekwaarde per 1 januari	821.169	836.603
Rentebijschrijvingen	44.120	44.987
Aflossing in boekjaar	<u>-60.421</u>	<u>-60.421</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>804.868</u>	<u>821.169</u>

Dit betreft een in 2007 overeengekomen 30 jarige subsidieuitkering.

VLOTTENDE ACTIVA

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Onderhanden projecten		
Geactiveerde kosten onderhanden projecten	28.024.883	47.454.030
Bestemmingsreserve resp. vooruitontvangen subsidies	5.718.414	9.086.237
Opbrengst projecten	<u>-28.035.587</u>	<u>-56.276.508</u>
	<u>5.707.710</u>	<u>263.759</u>

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Specificatie onderhanden projecten		
Doortastende gebiedsontwikkeling	5.538.640	-
Gedurfde voorbeeldprojecten	91.281	-
Delta en rivieren	63.216	-
Visionaire concepten	6.080	-
Inspirerende educatie	442	-
Overige projecten	8.051	-
Robuuste verbindingen	-	118.550
Nederlandse Delta	-	120.802
Wilder NL	-	24.407
Totaal	<u>5.707.710</u>	<u>263.759</u>

Vorderingen

Handelsdebiteuren

Vorderingen op handelsdebiteuren	<u>149.318</u>	<u>218.078</u>
----------------------------------	----------------	----------------

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Pensioenen	<u>-</u>	<u>572</u>
------------	----------	------------

Overige vorderingen en overlopende activa

Te vorderen subsidies	109.005	109.005
Nog te ontvangen bedragen	13.811	79.541
Ziekengeld	1.929	11.555
Vooruitbetaalde kosten	642	14.175
Te ontvangen rente	1.396	3.780
	<u>126.783</u>	<u>218.056</u>

Liquide middelen

Rabobank	5.336.742	4.962.280
ASN Bank	92.577	3.091.220
ING Bank	179.065	2.677.975
ABN AMRO Bank	-	2.041
	<u>5.608.384</u>	<u>10.733.516</u>

Het bedrag aan liquide middelen is hoofdzakelijk afkomstig van vooruitontvangen projectbedragen.

Groepsvermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting bij de enkelvoudige balans nader toegelicht.

Stichting ARK, Nijmegen

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Fondsen		
Bestemmingsfonds	2.077.916	1.132.743
Projectenfonds	-	456
	<u>2.077.916</u>	<u>1.133.199</u>
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Bestemmingsfonds		
Stand per 1 januari	1.132.743	8.500.781
Mutatie	945.173	278.057
Overboeking naar kortlopende schulden	-	-7.646.095
Stand per 31 december	<u>2.077.916</u>	<u>1.132.743</u>
Projectenfonds		
Stand per 1 januari	456	456
Mutatie	-456	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>456</u>
	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Grondfonds		
Grondfonds	<u>17.420.475</u>	<u>9.278.100</u>
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Grondfonds		
Stand per 1 januari	9.278.100	17.596.683
Dotatie ten laste resp. vrijval ten gunste van resultaat	<u>8.142.375</u>	<u>-8.318.583</u>
Stand per 31 december	<u>17.420.475</u>	<u>9.278.100</u>
LANGLOPENDE SCHULDEN		
Onderhandse leningen		
Overige langlopende schulden	<u>4.607.267</u>	<u>804.906</u>

Stichting ARK, Nijmegen

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
<u>Overige langlopende schulden</u>		
Lening Nationaal Groenfonds	787.714	804.906
Lening Stichting Groenfonds	2.831.678	-
Lening Stichting Natuurontwikkeling het Groene Woud	987.875	-
	<u>4.607.267</u>	<u>804.906</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Lening Nationaal Groenfonds		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	890.849	890.849
Cumulatieve aflossing	-302.101	-241.680
Cumulatieve bijgeschreven rente	232.421	187.434
Saldo per 1 januari	<u>821.169</u>	<u>836.603</u>
Mutaties		
Aflossing	-60.421	-60.421
Bijgeschreven rente	44.120	44.987
Saldo mutaties	<u>-16.301</u>	<u>-15.434</u>
Stand per 31 december		
Hoofdsom	890.849	890.849
Cumulatieve aflossing	-362.522	-302.101
Cumulatieve bijgeschreven rente	276.541	232.421
	804.868	821.169
Kortlopend deel	<u>-17.154</u>	<u>-16.263</u>
Saldo per 31 december	<u>787.714</u>	<u>804.906</u>

Dit betreft een 30 jarige lening waarop jaarlijst de rente van 5,4% wordt bijgeschreven. Aflossing geschiedt op basis van annuïteiten met een totaalbedrag van € 60.420,44 per jaar. De aflossing vindt plaats door middel van verrekening met de te ontvangen subsidies SKNL zoals vermeld onder de financiële vaste activa.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Lening Stichting Groenfonds		
Saldo per 1 januari	-	-
Verhoging	2.827.756	-
Bijgeschreven rente	<u>3.922</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u><u>2.831.678</u></u>	<u><u>-</u></u>

Dit betreft een in 2019 verstrekte lening van het Nationaal Groenfonds ten behoeve van het project 'het Groene Woud'. Er kan in totaal € 4.000.000 worden opgenomen in tranches van minimaal € 250.000 waarbij een tranche maximaal 80% van de laagste waarde, aankoopbedrag dan wel getaxeerde waarde van de aankoopsom bedraagt.

Bij opname van de eerste tranche is er een rentedepot gestort van € 56.000, welke is opgenomen onder de waarborgsommen.

Als zekerheden zijn verstrekt het recht van eerste hypotheek op de gronden die zijn aangekocht. De looptijd van de lening is 60 maanden en de rente bedraagt 2,8% op jaarbasis.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Lening Stichting Natuurontwikkeling het Groene Woud		
Saldo per 1 januari	-	-
Verhoging	<u>987.875</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u><u>987.875</u></u>	<u><u>-</u></u>

Dit betreft een in 2019 verstrekte lening ten behoeve van het project: 'het Groene Woud'. Als zekerheid is verstrekt het recht van eerste hypotheek op de gronden die zijn aangekocht met deze lening. Er is geen aflossingsschema en er is geen rente overeengekomen.

De lening wordt afgelost wanneer de gronden die als zekerheid zijn verstrekt zullen worden verkocht. Gezien de looptijd van het project zal dit niet binnen 1 jaar zijn en derhalve staat de lening als langlopend vermeld.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	<u><u>315.050</u></u>	<u><u>554.461</u></u>

Stichting ARK, Nijmegen

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	8.671	15.733
Loonheffing	44.740	48.002
Premies sociale verzekeringen	27.729	20.912
	<u>81.140</u>	<u>84.647</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Vooruitontvangen subsidies	3.640.501	7.953.492
Aflossingsverplichtingen	17.154	16.263
Vakantiegeld- en vakantiedagen	138.642	126.845
Vooruitontvangen bedragen en nog te betalen kosten	22.000	83.706
Diversen	18	212
	<u>3.818.315</u>	<u>8.180.518</u>
<u>Aflossingsverplichtingen</u>		
Kortlopend deel lening Nationaal Groenfonds	<u>17.154</u>	<u>16.263</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA

De niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake de fiscale eenheid

Er is sprake van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting met Ark Projecten B.V. Uit dien hoofde is de Stichting mede hoofdelijk aansprakelijk voor de omzetbelastingschulden van deze vennootschap.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Stichting ARK heeft een bankgarantie verstrekt ad € 5.000 ten behoeve van het huurpand aan de Molenveldlaan 43 53 Nijmegen.

De huurverplichting voor het komende jaar bedraagt € 21.796. Het contract kan jaarlijks worden opgezegd.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	Realisatie 2019	Budget 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Baten			
Baten van subsidies van overheden	6.808.817	2.695.613	1.098.327
Baten Nationale Postcode Loterij	900.000	900.000	3.063.000
Baten van particulieren	29.195	25.000	26.774
Baten van organisaties zonder winsttoegmerk	692.212	423.400	-
Geleverde diensten en producten	7.093.700	12.878.859	3.480.370
	<u>15.523.924</u>	<u>16.922.872</u>	<u>7.668.471</u>

Subsidievoorwaarden

Over de meeste projecten wordt achteraf inhoudelijk en financieel verantwoording afgelegd naar de opdrachtgever of subsidieverlener. Bij meerjarige projecten wordt jaarlijks inhoudelijk en financieel gerapporteerd. Uitgangspunt is het budget dat gemaakt is. Wijzigingen gebeuren in overleg met de opdrachtgever of subsidieverlener.

De jaarlijkse bijdrage van de Nationale Postcode Loterij ter waarde van € 900.000 is een subsidie voortvloeiend uit het contract dat eindigt op 31 december 2020.

De andere opbrengsten zijn één of meerjarige projectgelden en inkomsten uit verkoop van boeken, brochures en zoekplaten.

	Realisatie 2019	Budget 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Baten Nationale Postcode Loterij			
Baten Nationale Postcodeloterij	900.000	900.000	900.000
Extra projectbijdrage Nationale Postcodeloterij	-	-	2.163.000
	<u>900.000</u>	<u>900.000</u>	<u>3.063.000</u>

Besteed aan doelstellingen

Grondverwerving	11.226.713	8.130.500	1.866.827
Werk derden	2.285.933	6.884.560	3.801.764
Inzet Ark	1.524.442	1.487.802	1.571.015
	<u>15.037.088</u>	<u>16.502.862</u>	<u>7.239.606</u>

	Realisatie 2019	Budget 2019
	€	€
Besteed aan doelstelling uitgesplitst naar doelstelling		
Doortastende gebiedsontwikkeling	12.381.700	13.205.768
Voorbeeldprojecten	744.232	733.339
Delta & Rivieren	426.382	626.470
Eigen projecten	88.193	346.680
Visionaire projecten	299.837	253.349
Educatie beroepsgroep	67.661	111.100
Overige projecten	1.029.083	1.226.156
Totaal	15.037.088	16.502.862

	Realisatie 2019	Budget 2019	Realisatie 2018
	€	€	€

Kosten beheer en administratie

Bedrijfsbureau	457.468	397.555	364.468
----------------	---------	---------	---------

	2019	2018
	€	€

Bezoldiging bestuurder

Bezoldiging bestuurder	98.029	87.016
------------------------	--------	--------

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht getoetst heeft het bezoldigingsbeleid en de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere beloningscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Raad van toezicht de Regeling Beloning directeuren voor goededoelenorganisaties (zie www.goededoelenin nederland.nl).

De regeling geeft aan de aan van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Stichting Ark vond plaats door de Raad van Toezicht. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 450 punten met een maximaal jaarinkomen van € 121.708 (1 FTE/12mnd)

Het voor de toetsing aan geldende maximum relevante jaarinkomen voor de directie bedroeg voor 2019 € 98.029 (0,8 FTE/4 maanden en 1 FTE/8 maanden). Omgerekend naar het fulltime salaris is dit € 103.827. Deze beloning blijft binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn bleven binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 194.000 per jaar. De belaste vergoedingen/bijtellingsen en de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€

Bezoldiging

Er is sprake van een dienstverband voor bepaalde tijd gedurende het gehele jaar voor 32 uur per week tot en met 30 april 2019. Vanaf 1 mei 2019 is er een vast dienstverband van 40 uur per week.

Jaarinkomen (brutoloon/salaris)	72.038	60.412
Vakantiegeld	<u>5.763</u>	<u>4.833</u>
	77.801	65.245
SV lasten (werkgeversdeel)	11.129	10.646
Belaste vergoedingen/bijtellingsen	2.196	2.446
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	3.358	3.795
Onbelaste vergoedingen	<u>3.545</u>	<u>4.884</u>
Totaal	<u>98.029</u>	<u>87.016</u>

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

Bezoldiging Raad van Toezicht

De leden van de Raad van Toezicht verrichten hun werkzaamheden allen onbezoldigd.

Gemiddeld aantal werknemers

2019

Gemiddeld aantal werknemers
2018

Aantal
<u>23,00</u>

Gemiddeld aantal werknemers

Aantal
<u>25,00</u>

Het vermelde gemiddeld aantal werknemers betreft het aantal werknemers op basis van FTE's.

Realisatie	Budget	Realisatie
<u>2019</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
€	€	€

Overige bedrijfskosten

Algemene kosten	-	-	608
Diverse baten en lasten	-	-	<u>46.709</u>
	-	-	<u>47.317</u>

Diverse baten en lasten

Lasten uit hoofde van vaststellingsovereenkomsten

Realisatie 2019	Budget 2019	Realisatie 2018
€	€	€

-	-	46.709
---	---	--------

Realisatie 2019	Budget 2019	Realisatie 2018
€	€	€

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Rente leningen

6.269	7.800	10.564
-------	-------	--------

Analyse verschil uitkomst met budget

	Realisatie 2019 €	Budget 2019 €	Mutatie € %	
Baten	15.523.924	16.922.872	-1.398.948	-8,3
	15.523.924	16.922.872	-1.398.948	-8,3
Besteed aan doelstellingen	15.037.088	16.502.862	-1.465.774	-8,9
Kosten beheer en administratie	457.468	397.555	59.913	15,1
Wervingskosten	64.178	-	64.178	-
Som der bedrijfslasten	15.558.734	16.900.417	-1.341.683	-7,9
Bedrijfsresultaat	-34.810	22.455	-57.265	-255,0
Financiële baten en lasten	6.269	7.800	-1.531	-19,6
Netto resultaat	-28.541	30.255	-58.796	-194,3

Voor een verdere analyse van de verschillen verwijzen wij u naar het bestuursverslag

Enkelvoudige jaarrekening

ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(na resultaatverdeling)

ACTIVA

	<u>31 december 2019</u>		<u>31 december 2018</u>	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	17.420.476		9.278.100	
Inventaris	7.601		8.168	
Vervoermiddelen	<u>23.310</u>		<u>36.841</u>	
		17.451.387		9.323.109
Financiële vaste activa				
Vorderingen op groepsmaatschappijen	2.590		61.327	
Overige vorderingen	<u>1.020.768</u>		<u>991.469</u>	
		1.023.358		1.052.796
VLOTTENDE ACTIVA				
Onderhanden projecten		5.707.710		263.759
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	149.318		218.078	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-		572	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>126.783</u>		<u>218.056</u>	
		276.101		436.706
Liquide middelen		5.605.776		10.731.977
		<u>30.064.332</u>		<u>21.808.347</u>

PASSIVA

	31 december 2019		31 december 2018	
	€	€	€	€
STICHTINGSVERMOGEN				
Fondsen	2.077.916		1.133.199	
Grondfonds	17.420.475		9.278.100	
Reserves	1.744.187		1.772.728	
		21.242.578		12.184.027
LANGLOPENDE SCHULDEN				
Onderhandse leningen		4.607.267		804.906
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	315.050		554.461	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	81.140		84.647	
Overige schulden en overlopende passiva	3.818.297		8.180.306	
		4.214.487		8.819.414
		<u>30.064.332</u>		<u>21.808.347</u>

ENKELVOUDIGE VERKORTE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2019

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Resultaat deelnemingen	-203	400
Vennootschappelijk resultaat na belastingen	<u>-28.338</u>	<u>-43.795</u>
Netto resultaat na belastingen	<u><u>-28.541</u></u>	<u><u>-43.395</u></u>

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VAN DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfsnummer handelsregister

Stichting ARK is feitelijk en statutair gevestigd op Molenveldlaan 43, 6523 RJ te Nijmegen en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41050554.

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

Stichting ARK is opgericht op 23 juni 1989. Het doel van stichting ARK is het op basis van natuurlijke processen ontwikkelen van natuur en landschap ten dienste van de samenleving. Stichting ARK heeft geen winstoogmerk.

Informatieverschaffing over schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de enkelvoudige jaarrekening vormt de leiding van Stichting ARK zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de enkelvoudige jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De vrijstelling van consolidatie in verband met toepassing van artikel 2:408

Aangezien de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2019 van Stichting ARK in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is volstaan met weergave van een beknopte enkelvoudige staat van baten en lasten.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

Voor zover grondslagen niet nader toegelicht zijn, wordt verwezen naar de grondslagen op bij de geconsolideerde jaarrekening.

Grondslagen

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Stichting ARK in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen. Deze voorziening wordt eerst in mindering gebracht op de vordering op de deelneming.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het resultaat is het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan Stichting ARK wordt toegerekend.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

	Bedrijfsge- bouwen en - terreinen	Inventaris	Vervoer- middelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019				
Aanschafwaarde	9.278.100	69.629	80.218	9.427.947
Cumulatieve afschrijvingen	-	-61.461	-43.377	-104.838
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>9.278.100</u>	<u>8.168</u>	<u>36.841</u>	<u>9.323.109</u>
Mutaties				
Investerings	12.687.533	2.408	-	12.689.941
Afschrijvingen	-	-2.975	-9.474	-12.449
Desinvesteringen	-4.545.157	-	-15.340	-4.560.497
Afschrijvingen op desinvestering- en	-	-	11.283	11.283
Saldo mutaties	<u>8.142.376</u>	<u>-567</u>	<u>-13.531</u>	<u>8.128.278</u>
Stand per 31 december 2019				
Aanschafwaarde	17.420.476	72.037	64.878	17.557.391
Cumulatieve afschrijvingen	-	-64.436	-41.568	-106.004
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>17.420.476</u>	<u>7.601</u>	<u>23.310</u>	<u>17.451.387</u>
Afschrijvingspercentages	<u>0%</u>	<u>20%</u>	<u>20%</u>	

Financiële vaste activa

	2019	2018
	€	€
<u>Deelneming Ark Projecten B.V.</u>		
Boekwaarde per 1 januari	-	-
Resultaat	-203	400
Afboeking op vordering	203	-400
Boekwaarde per 31 december	-	-
	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Lening Ark Projecten B.V.	2.590	61.327
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Lening Ark Projecten B.V.</u>		
Stand per 1 januari		
Saldo hoofdsom	109.816	133.370
Afwaardering vordering op groepsmaatschappijen	-48.489	-48.889
Boekwaarde per 1 januari	61.327	84.481
Mutaties		
Waardeverminderingen	-203	400
Aflossing in boekjaar	-58.534	-23.554
Saldo mutaties	-58.737	-23.154
Stand per 31 december		
Saldo hoofdsom	51.282	109.816
Afwaardering vordering op groepsmaatschappijen	-48.692	-48.489
Boekwaarde per 31 december	2.590	61.327
	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Overige vorderingen		
Lening de heer Veerkamp en mevrouw Bosman	152.500	162.500
Waarborgsommen	63.400	7.800
Te ontvangen SKNL subsidies	804.868	821.169
	<u>1.020.768</u>	<u>991.469</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Lening de heer Veerkamp en mevrouw Bosman</u>		
Boekwaarde per 1 januari	162.500	172.500
Aflossing in boekjaar	<u>-10.000</u>	<u>-10.000</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>152.500</u>	<u>162.500</u>

Op 2 april 2015 is de zeetoren te Hoek van Holland verkocht voor € 190.000. Aan de koper is een lening verstrekt ter grootte van de koopsom. De rente bedraagt 3,8% op jaarbasis en de maandelijkse aflossing bedraagt € 833,33 met ingang van 1 april 2016.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Waarborgsommen</u>		
Boekwaarde per 1 januari	7.800	8.400
Verstreking in boekjaar	56.000	-
Aflossing in boekjaar	<u>-400</u>	<u>-600</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>63.400</u>	<u>7.800</u>

Dit betreft een rentedepot inzake de lening van Stichting Groenfonds van € 56.000, waarborgsommen voor brandstofpassen ter grootte van € 2.400 en daarnaast een waarborgsom voor de huur van € 5.000. (2018: brandstofpassen € 2.800 en huur € 5.000).

Te ontvangen SKNL subsidies

Boekwaarde per 1 januari	821.169	836.603
Rentebijschrijvingen	44.120	44.987
Aflossing in boekjaar	<u>-60.421</u>	<u>-60.421</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>804.868</u>	<u>821.169</u>

Dit betreft een in 2007 overeengekomen 30 jarige subsidie uitkering.

VLOTTENDE ACTIVA

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Onderhanden projecten		
Geactiveerde kosten onderhanden projecten	28.024.883	47.454.030
Bestemmingsreserve resp. vooruitontvangen subsidies	5.718.414	9.086.237
Opbrengst projecten	-28.035.587	-56.276.508
	<u>5.707.710</u>	<u>263.759</u>
Vorderingen		
Handelsdebiteuren		
Vorderingen op handelsdebiteuren	<u>149.318</u>	<u>218.078</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Pensioenen	<u>-</u>	<u>572</u>
Overige vorderingen en overlopende activa		
Te vorderen subsidies	109.005	109.005
Nog te ontvangen bedragen	13.811	79.541
Ziekengeld	1.929	11.555
Vooruitbetaalde kosten	642	14.175
Te ontvangen rente	1.396	3.780
	<u>126.783</u>	<u>218.056</u>
Liquide middelen		
Rabobank	5.334.134	4.960.741
ASN Bank	92.577	3.091.220
ING Bank	179.065	2.677.975
ABN AMRO Bank	-	2.041
	<u>5.605.776</u>	<u>10.731.977</u>

Stichtingsvermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen weergegeven:

	Fondsen	Grondfonds	Algemene re- serve	Continuïteit: -reserve	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019	1.133.199	9.278.100	362.672	1.410.056	12.184.027
Uit resultaatverdeling	-	-	-28.541	-	-28.541
Vrijval ten gunste van resultaat	-	8.142.375	-	-	8.142.375
Mutatie	944.717	-	-	-	944.717
Stand per 31 december 2019	<u>2.077.916</u>	<u>17.420.475</u>	<u>334.131</u>	<u>1.410.056</u>	<u>21.242.578</u>

LANGLOPENDE SCHULDEN

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Onderhandse leningen		
Overige langlopende schulden	<u>4.607.267</u>	<u>804.906</u>
<u>Overige langlopende schulden</u>		
Lening Nationaal Groenfonds	787.714	804.906
Lening Stichting Groenfonds	2.831.678	-
Lening Stichting Natuurontwikkeling het Groene Woud	<u>987.875</u>	<u>-</u>
	<u>4.607.267</u>	<u>804.906</u>

	2019	2018
	€	€
Lening Nationaal Groenfonds		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	890.849	890.849
Cumulatieve aflossing	-302.101	-241.680
Cumulatieve bijgeschreven rente	232.421	187.434
Saldo per 1 januari	<u>821.169</u>	<u>836.603</u>
Mutaties		
Aflossing	-60.421	-60.421
Bijgeschreven rente	44.120	44.987
Saldo mutaties	<u>-16.301</u>	<u>-15.434</u>
Stand per 31 december		
Hoofdsom	890.849	890.849
Cumulatieve aflossing	-362.522	-302.101
Cumulatieve bijgeschreven rente	276.541	232.421
	804.868	821.169
Kortlopend deel	<u>-17.154</u>	<u>-16.263</u>
Saldo per 31 december	<u>787.714</u>	<u>804.906</u>

Dit betreft een 30 jarige lening waarop jaarlijst de rente van 5,4% wordt bijgeschreven. Aflossing geschiedt op basis van annuïteiten met een totaalbedrag van € 60.420,44 per jaar. De aflossing vindt plaats door middel van verrekening met de te ontvangen subsidies SKNL zoals vermeld onder de financiële vaste activa.

	2019	2018
	€	€
Lening Stichting Groenfonds		
Saldo per 1 januari	-	-
Verhoging	2.827.756	-
Aflossing	3.922	-
Saldo per 31 december	<u>2.831.678</u>	<u>-</u>

Dit betreft een in 2019 verstrekte lening van het Nationaal Groenfonds ten behoeve van het project 'het Groene Woud'. Er kan in totaal € 4.000.000 worden opgenomen in tranches van minimaal € 250.000 waarbij een tranche maximaal 80% van de laagste waarde, aankoopbedrag dan wel getaxeerde waarde van de aankoopsom bedraagt.

Bij opname van de eerste tranche is er een rentedepot gestort van € 56.000, welke is opgenomen onder de waarborgsommen.

Als zekerheden zijn verstrekt het recht van eerste hypotheek op de gronden die zijn aangekocht. De looptijd van de lening is 60 maanden en de rente bedraagt 2,8% op jaarbasis.

	2019	2018
	€	€
Lening Stichting Natuurontwikkeling het Groene Woud		
Saldo per 1 januari	-	-
Verhoging	987.875	-
Saldo per 31 december	<u>987.875</u>	<u>-</u>

Dit betreft een in 2019 verstrekte lening ten behoeve van het project: het Groene Woud. Als zekerheid is verstrekt het recht van eerste hypotheek op de gronden die zijn aangekocht met deze lening. Er is geen aflossingsschema en er is geen rente overeengekomen.

De lening wordt afgelost wanneer de gronden die als zekerheid zijn verstrekt zullen worden verkocht. Gezien de looptijd van het project zal dit niet binnen 1 jaar zijn en derhalve staat de lening als langlopend vermeld.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	<u>315.050</u>	<u>554.461</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	8.671	15.733
Loonheffing	44.740	48.002
Premies sociale verzekeringen	<u>27.729</u>	<u>20.912</u>
	<u>81.140</u>	<u>84.647</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Aflossingsverplichtingen	17.154	16.263
Vooruitontvangen subsidies	3.640.501	7.953.492
Vakantiegeld- en vakantiedagen	138.642	126.845
Vooruitontvangen bedragen en nog te betalen kosten	<u>22.000</u>	<u>83.706</u>
	<u>3.818.297</u>	<u>8.180.306</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA

De niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake de fiscale eenheid

Er is sprake van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting met Ark Projecten B.V. Uit dien hoofde is de Stichting mede hoofdelijk aansprakelijk voor de omzetbelastingsschulden van deze vennootschap.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake garanties

Stichting ARK heeft een bankgarantie verstrekt ad € 5.000 ten behoeve van het huurpand aan de Molenveldlaan 43 53 Nijmegen.

De huurverplichting voor het komende jaar bedraagt € 21.796. Het contract kan jaarlijks worden opgezegd.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	Realisatie 2019 €	Budget 2019 €	Realisatie 2018 €
Diverse baten en lasten			
Lasten uit hoofde van vaststellingsovereenkomsten	-	-	46.709
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Rente leningen	6.392	7.800	10.054
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen			
Resultaat deelneming Ark Projecten B.V.	-203	-	400

Nijmegen, 10 april 2020

J.G.M Rademakers

Nijmegen,

Ondertekening Raad van
Toezicht:

C.J. Kalden

H.P. Masselink

T.J. Slager

H. Olf

C.H. van Haersma Buma

J.E.C. de Groot

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting ARK te Nijmegen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting ARK per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met RJ 650 Fonsenwervende Organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige enkelvoudige balans per 31 december 2019;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige enkelvoudige staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting ARK zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650 Fondsenwervende Organisaties en RJ 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de huishouding te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de huishouding.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Beuningen, 10 april 2020

Konings & Meeuwissen
Accountants en Belastingadviseurs

W.M. Groothuis RA

Bijlagen

1. Bijlage 1: Geconsolideerde begroting

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Baten		
Baten van subsidies van overheden	7.485.284	2.695.613
Baten Nationale Postcode Loterij	900.000	900.000
Baten van particulieren	8.000	25.000
Baten van organisaties zonder winstoogmerk	511.046	423.400
Geleverde diensten en producten	1.571.999	12.878.859
	<u>10.476.329</u>	<u>16.922.872</u>
Lasten		
Besteed aan doelstellingen	10.027.307	16.502.862
Kosten beheer en administratie	402.311	397.555
Wervingskosten	10.800	0
	<u>10.440.418</u>	<u>16.900.417</u>
Bedrijfsresultaat	35.911	22.455
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	5.600	7.800
Netto resultaat	<u>41.511</u>	<u>30.255</u>

	1-1-2019	Uitgaven	Ontvangsten	31-12-2019
	€	€	€	€
Gedurfde voorbeeldprojecten				
Predatoren in Europa	9.797	40.902	42.253	11.148
Kadaverproject	9.668	24.525	28.100	13.243
Wisenten Kraansvlak	4.114	9.794	5.680	0
Wisenten Veluwe	2.969	47.373	44.404	0
Beheer klein Willemsvaart Tiel	12.014	31.243	21.667	2.438
Getij Rijnmond	47.904	0	-47.904	0
Dood doet leven in PWN gebied	3.243	0	0	3.243
Edelherten Kempenbroek		1.680	17.000	15.320
Veldlesproject Bemmelen en Gendt	9.898	1.344	0	8.554
Visionaire concepten				
Herstel leefgebied amfibieën	19.256	18.152	-1.104	0
Maasterrassen	2.151	4.507	2.356	0
Verkenning wilder Den Bosch	21.102	537	0	20.565
Poep moet leven	2.281	100	582	2.763
Dood doet leven	47.638	53.555	58.361	52.444
Life EU Begrazingsvoorstel via RE	24.000	20.784	10.738	13.954
Verkenning Maasplassen in Limburg	2.242	0	0	2.242
Verwildert de Noordzee	0	88.597	140.425	51.828
Visie Waterveen	0	20.655	50.604	29.949
Nieuwe wilde veluwe	0	3.810	15.000	11.190
Hattermerpoort ecologische verbinding	0	875	6.000	5.125
Voorbij de kier: harinvliet met getij	0	9.283	10.060	777
Dood doet leven in Europa	6.520	0	-6.520	0
Doortastende gebiedsontwikkeling				
Gebiedsontwikkeling Brabant	339.888	6.698.512	6.358.624	0
WNF, Fonds voedsel voor natuur	67.874	0	-67.874	0
Limburg Kempenbroek 2.0	0	0	737.275	737.275
Limburg Drielandenpark 2.0	0	0	539.328	539.328
Bergen Noord-Holland	0	980	25.000	24.020
Eigen projecten				
Coördinatie Wilder Nederland	19.296		-19.296	0
Herbivoren	11.772	42.398	30.626	0
Rapportage resultaat Natuurbeheer	3.108	4.411	1.303	0
Verkenning Swalm Nettetel	5.458	1.330	-4.128	0
Jaar van de wolf	8.600	2.768	-5.832	0
Foto archief	4.435	2.987	-1.448	0
Archief	0	650	2.600	1.950
Overige projecten				
Grensmaas	31.133	36.502	16.000	10.631
Populatiebeheer	4.728	4.655	-73	0
Otter in de rivier	27.828	9.871	759	18.716
Welkom otter in Brabant	31.340	38.778	7.437	0
Vorbereiding otter in Brabant	7.090		-7.090	0
Advisering natuurlijke begrazing	9.660	11.427	1.767	0
Coalitie klimaatbuffer	4.133	2.067	0	2.066
Haringvliet communicatie	2.984	2.984	0	0
Rivierenteam	3.218	8.868	5.650	0
Partnergelden	40.536	701.206	699.141	38.471
Green Bleu Rhine Alliance	37.332	183.307	159.281	13.305
IJsselmonde extra	1.072	10.113	9.041	0
Inspirerende educatie				
European Rewilding Network	262	4.192	10.205	6.275
Delta talent	11.368	6.285	-5.083	0
Bedrijfsbureau				
Nog te besteden NPL gelden	234.831		206.265	441.096
	<u>1.132.743</u>	<u>8.152.007</u>	<u>9.097.180</u>	<u>2.077.916</u>

3. Bijlage 3: Bestuur en nevenfuncties

Samenstelling bestuursorganen

Raad van toezicht:

Chris Kalden (voorzitter m.i.v. september 2013), Clarisse Buma (lid m.i.v. september 2014), Ellen Masselink (lid m.i.v. april 2017), Han Olff (lid m.i.v. november 2016), Tim Slager (lid m.i.v. september 2013), Jan Ernst de Groot (lid m.i.v. juli 2019)

Directie Stichting Ark:

Jos Rademakers

Directie Ark Projekten B.V.:

Jos Rademakers

Nevenfuncties leden van de Raad van Toezicht van ARK Natuurontwikkeling

Chris Kalden - gepensioneerd

- voorzitter stichting Weidegang
- voorzitter stichting Kastelen. Buitenplaatsen, Landgoederen (SKBL) gestopt per 1 aug 2019
- voorzitter van de Raad van Toezicht Geofort
- bestuurslid Vereniging AEGON
- voorzitter bestuur Kooikersvereniging
- voorzitter Stichting Groene Hart

Clarisse Buma - Manager Europe Good Fish Foundation

- penningmeester Van Heloma Stichting
- Voorzitter Stichting Het Buiten

Henriette (Ellen) Masselink - Director Strategic Partnerships at BAM Infra Nederland

- lid Raad van Toezicht landschap Overijssel (namens LO aandeelhouder in Vilsteren b.v.)
- lid bestuur Muziekschool de Muzen

Han Olff - professor of Community and Conservation Ecology, Rijksuniversiteit Groningen

- lid Raad van Toezicht Wereld Natuur Fonds
- stuurgroep Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw Noord Nederland
- denktank Deltaplan biodiversiteitsherstel
- wetenschappelijke adviesraad Parc National du Banc d'Arquin Mauretanie
- wetenschappelijke adviescommissie Oostvaardersplassen - SBB
- wetenschappelijke adviesraad Royal NIOZ Institute for Sea Research

Tim Slager - directielid Molecaten

- lid award commissie IAAPA
- lid raad van commissarissen Leisure Lands

Jan Ernst de Groot - Chief Legal Officer Ahold Delhaize

- voorzitter Raad van Commissarissen Ahold Nederland B.V.
- lid dagelijks bestuur VNO-NCW
- lid Raad van Commissarissen ADG Dienstengroep S.E
- voorzitter Raad van Toezicht HIVOS
- ledenraad Waddenvereniging

Jos Rademakers - directeur ARK Natuurontwikkeling

- algemeen lid van het bestuur van de 'Stichting Waal-Maas Symbiose'
- zelfstandig ontwerpend en adviserend rivierecoloog, onder bedrijfsnaam Jos Rademakers Ecologie & Ontwikkeling
- lid van het 'deskundigenteam rivierecologie', ingesteld door het ministerie van LNV